

релевантного забезпечення ефективного функціонування різних сфер діяльності суспільства на етапі його трансформації у цифрове.

Література

1. Астахова Л. В. Когнитивно-информационная деятельность личности в обществе знания // Научно-техническая информация. Сер. 1: Организация и методика информ. работы. – 2016. – № 12. – С. 1–6.
2. Кастельс М. Информационная эпоха: экономика, общество и культура / Мануэль Кастельс; пер. с англ. под науч. ред. О.И. Шкаратана. – Москва: ГУ ВШЭ, 2000. – 608 с.
3. Пэлфри Дж. Дети цифровой эры / Дж. Пэлфри, У. Гассер; пер. с англ. Н. Яцюк. – Москва: Эксмо-Пресс, 2011. – 368с.
4. Стиглер Б. Дух просвещения в эпоху философской инженерии / Бернар Стиглер // Художественный журнал. – 2018. – Вып.106. – С.5.
5. Тапскотт Д., Уильямс Э. Викиномика. Как массовое сотрудничество изменяет все / Дон Тапскотт и Энтони Д. Уильямс. – Москва: BestBusinessBooks, 2009. – 392с.

УДК 378.046–021.64:02:930.25

*Єрмолаєва Ганна Анатоліївна,
доцент кафедри інформаційної, бібліотечної та архівної
справи відокремленого підрозділу «Миколаївська філія Київського
національного університету культури і мистецтв»,
канд. пед. наук, доцент,
м. Миколаїв, Україна*

ПІДГОТОВКА БАКАЛАВРІВ ІНФОРМАЦІЙНОЇ, БІБЛІОТЕЧНОЇ ТА АРХІВНОЇ СПРАВИ ЗАСОБАМИ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Одним із напрямів модернізації системи вищої освіти є впровадження у навчальний процес інноваційних технологій, важливе місце серед яких належить інтерактивним. Майбутні бакалаври інформаційної, бібліотечної та архівної справи мають широкий діапазон виконання професійних функцій, які пов'язані зі створенням, обробленням та аналізом інформаційних потоків, орієнтуванням у динамічному документообігу, забезпеченням ефективної суб'єктної взаємодії. Якісне виконання цих функціональних обов'язків майбутніми фахівцями залежить від рівня їхньої підготовки у вищому навчальному закладі, зокрема особистісних якостей, фахових знань, комунікативної культури.

Інтерактивне навчання – це навчання у діалозі, в ході якого здійснюється взаємодія викладача і студентів, це така форма організації пізнавальної діяльності, у процесі якої створюються умови для всебічного розвитку особистості студента.

Інтерактивні технології навчання включають у себе чітко спланований очікуваний результат навчання, окремі інтерактивні методи і прийоми, що стимулюють процес пізнання, та розумові і навчальні умови й процедури, за допомогою яких можна досягти запланованих результатів. В інтерактивних технологіях змінюється схема комунікації в навчальному процесі: важливим стає міжособистісний взаємний мовленнєвий контакт між мовцями. Студент відчуває свою рівнозначність з викладачем як суб'єкт навчально-виховного процесу. Роль викладача розширюється: він не просто здійснює контроль, а перш за все виступає координатором і консультантом, виявляє труднощі, які виникають у студентів, прогалини у їх знаннях, реалізуючи індивідуальний та диференційований підходи до їх навчання [1].

Виникає проблема використання сучасних форм і методів організації навчальної діяльності студентів, які б підвищували якість підготовки студентів. Для цього необхідне широке інформаційне поле діяльності, джерела інформації, самостійний пошук шляхів обґрунтування різних візій щодо однієї й тієї ж проблеми, самостійний пошук шляхів її обґрунтування та розв'язання.

Величезний потік інформації встановлює необхідність перенавантажувати пам'ять студента, тоді як завдання викладача – навчити їх вміти самостійно знаходити потрібну інформацію та користуватися нею, це формуванні особистості фахівця, здатного до саморозвитку, самоосвіти, інноваційної діяльності, самоконтролю, що сприяє регулюван-

ню процесу виконання навчальної роботи студентом та дає можливість проаналізувати власну діяльність, скоригувати та оцінити виконані дії.

Сучасні студенти належать до покоління, яке народилося в цифровому світі й не уявляє своє життя без Інтернету, комп'ютера, мобільного телефону або інших електронних пристроїв. Однак, у них відсутня здатність довго концентруватися на матеріалі. Вони мають кліпове мислення та не здатні сприймати довгі повідомлення. Такі особливості студентів покоління Z продукують не тільки трансформацію їх ставлення до навчання, а й вимог до професорсько-викладацького складу. Сучасні викладачі повинні знати і враховувати в роботі психофізіологічні, когнітивні та ціннісно-мотиваційні якості тих, кого навчають. Так, доступність у будь-який час доби будь-якої інформації стала причиною значного погіршення пам'яті у молодих людей.

Вони перестали покладатися на свій мозок, а функцію накопичення і зберігання перенесли на мобільні телефони. Студенти Z діють за принципом «знайшов, прочитав, закрив». Через що засвоюють інформацію лише поверхово і не мають цілісного уявлення про навколишній світ [4, с.264–265].

З огляду на те, що нинішні молоді люди використовують інформаційні технології у процесі майже будь-якої діяльності, а також величезну популярність і багатофункціональність Google, застосування освітніх ресурсів, створених на його основі, дозволяє організувати навчальний процес так, щоб студенти активно та із захопленням опанували обрану спеціальність.

Особливо зручною в цьому сенсі є система управління навчанням Google Classroom. Зазначена система має багато можливостей: доступ до матеріалів з будь-якого місця; створення завдання і поширення його індивідуальної копії для кожного студента; спільна робота над завданнями; спілкування в режимі реального часу; можливість інтерактивної перевірки виконаних завдань. Наразі для роботи із сервісом достатньо під'єднання до Інтернету, браузера та будь-якої вільно розповсюджуваної операційної системи. Єдиною умовою є реєстрація власної скриньки на Gmail і отримання ключа доступу, який Google Classroom генерує для кожного класу. Зауважимо, щоб використовувати Google Клас у навчальному закладі, необхідно створити для нього безкоштовний обліковий запис у G Suite for Education.

У Google Classroom можуть міститися не тільки завдання для виконання під час навчальної діяльності, а й посилання на корисні ресурси, зокрема сайт дисципліни, створений за допомогою сервісу Google. Сайт дисципліни доцільно наповнити лекціями, практичними роботами, індивідуальними завданнями для студентів і посиланнями на інформаційні ресурси, які можуть знадобитися у вивченні курсу: підручники, посібники, нормативно-правові акти, інтернет-ресурси, відеоматеріали тощо. Така доступність матеріалів заняття, можливість ще раз їх переглянути й осмислити дозволяють забезпечити необхідні умови для найкращого засвоєння матеріалу [4, с. 268].

Фактично Google Клас дозволяє викладачам організувати стандартний навчальний процес через інтернет. Можна створювати навчальні групи і додавати в них студентів. Можна відправляти завдання, організовувати тематичні обговорення з студентами. Студент отримує завдання через сервіс, виконує його онлайн в Google Документах і прикріплює свою роботу до завдання. Всі документи зберігаються в структурованому вигляді у каталогах на Google Диску, завдяки чому можна не турбуватися, що робота загубиться чи залишиться вдома. Список виконаних робіт в реальному часі оновлюється в панелі викладача – перевірка роботи, виставлення оцінок і написання коментарів. Присутні функції для організації індивідуальних занять [2].

Під час підготовки майбутніх бакалаврів інформаційної, бібліотечної та архівної справи значна частина інформації використовується з інтернет-ресурсів. У рамках самотійної роботи з Інтернет-ресурсами викладач удосконалює пошукову діяльність студентів, задає їм параметри цієї діяльності, визначає час виконання. Викладач перестає бути джерелом знань, але створює необхідні умови для пошуку та обробки інформації. Така діяльність студентів підвищує не лише мотивацію до процесу здобуття знань, але і відповідальність за результати цієї діяльності та їхню презентацію. Ця сучасна та перспективна методика стимулює пізнавальну діяльність студентів, активізує навчальний процес, навички самостійного одержання знань, оскільки є новою, різноманітною формою роботи, дає змогу виявити себе як творчу особистість не тільки студенту, але і викладачеві, що підтверджує необхідність та актуальність даної технології в сучасному освітньому процесі [3, с.32]. Необхідно відзначити, що інтерактивні технології у процесі навчання бакалаврів інформаційної, бібліотечної та архівної справи підвищують акти-

візацію самовиховання та самоосвіти студентів. Сприяють формуванню компетентного фахівця, який може висувати цілі, адаптувати теоретичні знання в професійну площину, відповідати за прийняті рішення, планувати власну діяльність щодо досягнення цілей та завдань, розвивати навички колективної роботи.

Література

1. Азарова Н. Інтерактивні технології навчання майбутніх правників / Н. Азарова [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://gkobernik.at.ua /load/ programka_konferenciji_18_11_2010/1-1-0-1](http://gkobernik.at.ua/load/programka_konferenciji_18_11_2010/1-1-0-1)
2. Використання сервісів Google App for Education у вищому навчальному закладі / Н. Думанський, Д. Угрин URL http://ena.lp.edu.ua/bitstream/ntb/38319/1/32_75-76.pdf.
3. Єрмолаєва, Г. А. Веб-квест як інтерактивна форма самостійної роботи студентів у процесі підготовки майбутніх документознавців / Г. А. Єрмолаєва // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2017. – № 2. – С. 28–34.
4. Подік І.І. Сервіси google у навчанні студентів покоління Z / І.І. Подік Інформаційні технології і засоби навчання. – 2017. – Том 60. – № 4. – С. 264–277.

УДК 023.5

Зыгмантовіч Святлана Вікенцьеўна,
*прафесар кафедры бібліятэчна-інфармацыйнай дзейнасці
Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў,
кандыдат педагагічных навук, дацэнт
(Білорусь)*

Саітава Валянціна Іванаўна,
*прафесар кафедры бібліятэчна-інфармацыйнай дзейнасці
Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў,
кандыдат педагагічных навук, дацэнт
(Білорусь),*

КАГНІТЫЎНЫ КАМПАНЕНТ БІБЛІАГРАФІЧНАЙ КАМПЕТЭНТНАСЦІ БУДУЧЫХ БІБЛІАТЭЧНЫХ СПЕЦЫАЛІСТАЎ: ФАРМІРАВАННЕ І АЦЭНКА

Бібліаграфічная кампетэнтнасць – неад’емная частка прафесійнай падрыхтоўкі спецыялістаў бібліятэчна-інфармацыйнай сферы. Між тым, і ў спецыяльным друку ёй не надаецца дастаткова ўвагі, і ў нарматыўных дакументах, да якіх адносяцца дзяржаўныя адукацыйныя стандарты вышэйшай адукацыі па спецыяльнасці “Бібліятэчна-інфармацыйная дзейнасць” (па напрамках) [1] адсутнічаюць вылучаныя ў якасці самастойных кампанентаў бібліаграфічныя кампетэнцыі. Яны ўключаны ў больш шырокія інтэгрэтыўныя фармулёўкі прафесійных кампетэнцый.

На наш погляд, узмацненне ўвагі да кагнітыўна-упраўленчых аспектаў дзейнасці бібліятэкі павышае значэнне бібліаграфічнай кампетэнтнасці будучых бібліятэчных спецыялістаў і непасрэдна зыходзіць з ролі бібліаграфічнай інфармацыі ў адлюстраванні, структураванні, перадачы, кіраванні ведамі ў сучасным грамадстве.

Бібліаграфічны кампанент як структурная і змястоўная частка адукацыйнай праграмы рэалізуецца ў працэсе выкладання блока агульнапрафесійных і спецыяльных дысцыплін: модуляў “Бібліаграфічнасці”, “Інфармацыйныя рэсурсы. Каталягізацыя дакументаў”, “Бібліятэчна-інфармацыйнае абслугоўванне. Арганізацыя і тэхналогія бібліаграфічнай работы”, комплексных галіновых курсаў ў складзе вучэбнай дысцыпліны “Інфармацыйныя рэсурсы”, “Бібліятэчна-бібліаграфічнае краязнаўства”.

Усё гэта актуалізуе неабходнасць удакладнення паняцця бібліаграфічнай кампетэнтнасці як у змястоўным, так і функцыянальным плане, асэнсавання на тэарэтычным узроўні падыходаў, сродкаў яе фарміравання, забеспячэння трываласці і дзейнасці атрыманых студэнтамі ў навучальным працэсе ведаў і ўменняў.

Паняцце прафесійнай бібліаграфічнай кампетэнтнасці будучага бібліятэкара, на наш погляд, можна вызначыць як авалоданне неабходнай сістэмай ведаў, ўменняў і навыкаў, сфарміраванасць асобных характарыстык, вызначаючых здольнасці прадукцыйна